

Nyhedsbrev, SN 166, Oktober 2021

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Svinøvej 42,
4750 Lundby
Tlf.: 4074 1870

Skriv til formanden:
jens@hallqvist.dk

Hjemmesiden:
www.svend-goenge.dk

Bente v. d. Weiden
Facebook administrator:

Bestyrelse:

Formand:
Jens Hallqvist

Næstformand:
Ole Ib Hansen

Kasserer:
Jens Hallqvist

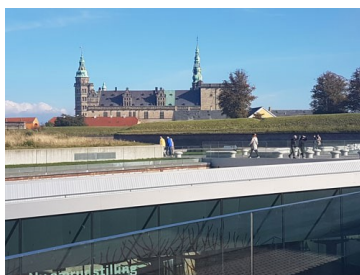
Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmed-
lemmer:
Per Alstrøm
Gunnar Stobbe
Ingegerd Riis
John Gravesen
webmaster

Redaktion på SN:
Jens Beck.

Skriv til SN:
svendgoengepoulsen@gmail.com

FOR

Fredag 8-10-2021 afholdtes bogreception på Kronborg, Helsingør. En fin solskinsdag og mange interesserede mennesker mødte op til denne flotte begivenhed.

Forfatteren Martin Davidsens nye roman *Døden på den gustengule hest* er første bind i fortællingen om den ærekære og nysgerrige Laurits Bogbinder, der får sit at se til, da han pludselig skal huse en enke

og hendes børn og samtidig mister en værdifuld bogbinderordre til kar-meliterklostret.

Forfatteren Martin Davidsen har gravet dybt i Helsingørs middelalderhistorie, og nu er første bind i hans nye, historiske krimi fortælling fra 1500-tallets Helsingør klar.

Med den ærekære og nysgerrige Laurits Bogbinder som hovedperson fortæller Martin Davidsen med humor og stor finurlighed i *DØ-DEN PÅ DEN GUSTENGULE HEST* om små-

folk og godtfolks liv i en tid, hvor tro og overtro florerer side om side, og hvor ære er afgørende for det enkelte menneskes skæbne.

Lige som i romanerne om kaptajn Tobias Rens fletter han i bogbinderserien historiske begivenheder og personligheder ind i en fiktiv fortælling og handling.

Scenen i den nye roman er sat i året 1535. På Krogen sidder lejesoldater fra Lybæk tungt og vogter skibsfarten på Øresund, og samtidig rykker kampene om kronen og den sande tro ude i landet tættere og tættere på sundbyen.

Midt i lejesoldaternes overgreb og usikkerheden om fremtiden forsøger byens borgere desperate at bevare en vis form for normalitet med fastelavnstidens spøjse fester og traditioner.

Det gælder også for Laurits Bogbinder, som lever et tilfreds og godt liv som højt respekteret bogbinder og ærlig mand i Helsingør.

En dag kort før fasten forstyrres hans gode liv imidlertid. Laurits får ansvaret for enken Lilje og hendes to børn - og endnu værre: et vigtigt bogbinderarbejde for karmeliterklostret forsvinder ud af det blå fra

hans værksted. Ivrig efter at opretholde sit gode ry og få sit uforstyrrede liv tilbage går han på jagt efter de forsvundne papirer og sandheden om enkens mands død.

Meget snart må den ellers så besindige bogbinder dog til sin store skræk indse, at hans besættelse efter at genvinde sin gode, gamle tilværelse nu pludselig truer ham på både livet og æren.

Martin Davidsen har som i sine tidligere romaner om kaptajn Tobias Rens fra 1600-tallet i sin nye serie valgt at skrive om en brydningstid i Danmarkshistorien. Først og fremmest har han dog valgt at skrive om en mand og hans udvikling i en turbulent tid.

DØDEN PÅ DEN GUSTENGULE HEST og de øvrige bind i serien, som er allerede er stærkt på vej, er dog også en kærlighedserklæring til hjembyen Helsingør; byens liv, mennesker og ikke mindst dens spændende historie.

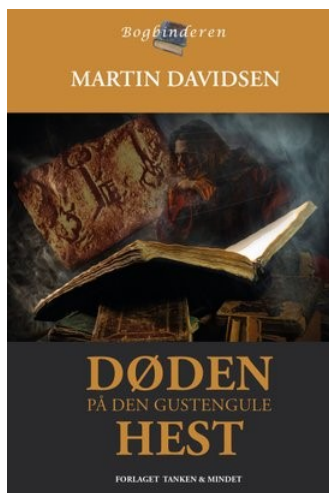

(Dette er taget fra MDs hjemmeside.)

www.martindavidsen.dk

DØDEN PÅ DEN GUSTENGULE HEST udkommer den 8. oktober 2021 på [Forlaget Tanken & Mindet](#).

Martin Davidsen (1968) debuterede i 2017 med første bind i den historiske thriller serie om kaptajn Tobias Rens. Serien består af *Løftet*, *Kongens Brev* og *Skyggernes Fyrste*.

Bogen kan blandt andet erhverves her:

https://www.saxo.com/dk/doeden-paa-den-gustengule-hest_martin-davidsen_paperback_9788797088654

Fotos til denne artikel er fotograferet af:
John Gravesen og Jens Beck.

Faner og standarter

Når en mand i 1600-tallet skulle indgå i hæren måtte han først aflægge en faneed. Et regiment bestod af ca. 5 Kompagnier – indtil 1709 kaldet ”Faner”, der blev ledt af en officer – i rytteriet benævnt ritmester. Hvert kompagni havde sin *fane*.

En *standart* eller *rytterfane* er en fane, der anvendes af kavaleriet. Den er typisk kvadratisk og noget mindre end en fane for fodfolk, da den skal anvendes til hest.

Når en soldat aflagde faneed, svor han med sit liv troskab overfor fanen/kompagniet. Svend Poulsen har formodentlig aflagt faneed ved alle de kompagnier, han har tjent: således i 1625-29 som gefreiter i Tyskland, 1641 som gefreiter i Halmstad og 1643-45 som korporal i Halmstad og som sergent og senere fændrik ved et kompagni i Gønge Herred.

I 1657 har Svend Poulsen samlet et kompagni dragoner, som den 10. juni mødtes i Helsingborg, fik overdraget fanen og svor faneeden. Efter Roskildefreden den 26.2.1658 drog dette kompagni over isen til Nordsjælland, hvor det den 3.3.1658 blev opløst.

Da den svenske konge Carl X Gustav ved sin landgang den 7.8.1658 genoptog krigen, samlede Svend Poulsen en del af sit gamle kompagni. De fleste af dem blev fordelt på 3 andre enheder – men Svend har formodentlig beholdt 15-20 af sine bedste folk til at danne kernen i den nye styrke, han skulle opstille ude på Sjælland for at lette svenskernes tryk mod hovedstaden.

Havde Svend Poulsens snaphaner en standart i efteråret 1658?

Vi er ikke bekendt med, at der i Danmark er fundet nogen snaphane-standart, som kan være brugt til aflæggelse af faneed blandt og ført af danske snaphaner – og den kunne da også afsløre dem, når bevægede sig rundt i området. Hvis Svend eller andre faldt i svenskernes hænder med en standart, ville det da også være lig dødsdom for disse snaphaner.

AUT NUNC AUT NUNQVAM (nu eller aldrig) Chr. 5

I FSGs søgen efter ”Svend Poulsens standart” er FSGs webmaster stødt på en utrolig stor mængde faner + enkelte standarter, som den svenske hær har erobret fra besejrede/flygtende danske soldater, især under skånske krig 1675-79. Svenskernes øverste ledelse forlangte, at de røvede trofæer blev bragt til Stockholm til udstilling - formodentlig ”skræk og advarsel”.

LENGE BETENCKT - HASTIG FÜLDENDT Chr.4

Armé Museum Stockholm (Rittargatan 13, 114 51 Stockholm, Sverige) har en af verdens største trofæsamlinger. Samlingen består af omkring 4000 objekter, og de fleste af dem er forskellige typer markskilte - det vil sige bannere, standarter og vimpler. Men der er også krigsflag, musikinstrumenter og fæstningsnøgler. De fleste af trofæerne er russiske, danske og polske.

PRO REGE ET PATRIA (for konge og fædreland) Fr. 3

I 1677 besluttede den svenske kong Karl XI at få alle flag afbildet som trofæer vundet i krig. Formålet var at bevare erindringen om disse sejrstegn for eftertiden, selvom objekterne selv skulle blive ødelagt af alder.

De viste faner er erobret af den svenske hær og malet som "Gouache", dvs. maleri med vandfarve, der dækker billedets bund helt. Armé Museum udstiller kun få trofæer, mens resten er pakket bort. Fotos af de erobrede 669 danske trofæer kan ses på

DOMINUS PROVIDEBIT (herren vil give) Fr. 3

www.digitalmuseum.se, hvor de ligger i "vol. 1-6", nøgne fanestænger i "vol. 7".

Det kan oplyses, at fanerne ofte havde en fanedug på 2-3 meters højde, mens standarterne havde fanestænger på 2-3 meters længde og faneduge på ca. 60 x 60 cm.

Det har ikke været muligt at identificere alle måske kongelige logoer, herunder "CA", "CC" og "CAR", så webmasteren er modtagelige for gode forslag herom.

OBEDIENTIA FELICITATIS (lydighed for lykke) Chr. 4

Tilsvarende har det ikke været muligt at oversætte alle flagenes slagord fra latin til dansk – send gerne gode forslag til webmasteren, herunder med bedre oversættelser end de foreliggende.

John Gravesen, webmaster
svendgoengepoulsen@gmail.com

Begrebet 'fredsforskning' var ikke opfundet i 1600 årene, men adskillige borgere ytrede sig skriftligt mod de ødelæggende krige. Således udgav Jens Sørensen Nørnissom i 1647 „En liden Tractat Om den Edle oc dyrebar Guds Gaffue som er Fred, oc huor fra den kommer“. Og efter Carl Gustaf-krigene skrev præsten Anders Mathiesen Hjørring om lande og riger, der blev ruinerede, om godtfolk, der fra timelig velstand kom i armod, og om alt det onde, krigen efterlod. — Kgl. Bibl.

En liden
Tractat / Om den
Edle oc dyrebar Guds Gaffue/
som er Fred/ oc huor fra den kom-
mer oc om Wfred oc Krig/ oc om huad
Bedrøffueller / oc stor Elendighed
den med sig fører:

Desligeste
En kort oc eenfoldig Underviſning
om Kaarſ oc Bedrøffueller / som Guds
Børn maa lide oc udſtaa udi denne vroli-
ge Verden: Aff den Helligē Strift oc kerſæ-
ders Striften/ſaa oc daglig Forfarend
andragen

Red
Jens Sørensen Nørnissom/
Bogh: i Koſtild.

Printet i Kiøbenhavn aff Jørgen
Lampre/ Aar 1647.